

Stanowisko Federacji Bezpieczna Żywność
dotyczące inicjatywy Komisji Europejskiej: „Uproszczenie obciążeń administracyjnych
w przepisach o ochronie środowiska”

Wrzesień 2025

Federacja Bezpieczna Żywność, polska koalicja zrzeszająca ponad 30 organizacji reprezentujących obywateli i obywatelki, stanowczo sprzeciwia się planowanej inicjatywie uproszczenia obciążeń administracyjnych w przepisach o ochronie środowiska, która ma być przyjęta w IV kwartale 2025 r. Pomimo deklarowanego celu „zwiększenia skuteczności” i „przyspieszenia transformacji”, proponowane działania niosą poważne ryzyko osłabienia systemów monitoringu, sprawozdawczości i kontroli, które są kluczowe dla ochrony zdrowia publicznego, bezpieczeństwa żywnościowego i klimatycznego. Inicjatywa Komisji Europejskiej stanowi kolejne działanie na rzecz osłabienia pozycji osób konsumenckich i wzmocnienia nie zrównoważonego systemu produkcji i konsumpcji.

Zagrożenia dla zdrowia obywateli i obywaterek UE

Ograniczenie obowiązków raportowania (m.in. likwidacja bazy SCIP dotyczącej substancji wzbudzających obawy) może prowadzić do spadku transparentności w zakresie występowania substancji chemicznych w produktach żywnościowych i opakowaniach. Według danych Europejskiego Urzędu ds. Bezpieczeństwa Żywności (EFSA, 2024) ponad 20% próbek żywności w UE zawiera pozostałości pestycydów lub innych substancji powyżej poziomów uznawanych za w pełni bezpieczne. Uproszczenie procedur może skutkować osłabieniem kontroli i zwiększeniem ryzyka narażenia konsumentów na substancje toksyczne, endokrynnie czynne oraz związane z chorobami cywilizacyjnymi.

Skutki społeczne

Przyspieszenie procedur wydawania pozwoleń, bez adekwatnych mechanizmów kontroli, może zwiększyć ryzyko lokowania zakładów przemysłowych w pobliżu terenów zamieszkałych i rolniczych, co prowadzi do nierówności środowiskowych i społecznych. Najbardziej narażone będą społeczności o niższych dochodach, które już dziś w większym stopniu cierpią z powodu

zanieczyszczeń powietrza, wody i gleby. Eurostat (2024) podaje, że choroby układu oddechowego i sercowo-naczyniowego związane z zanieczyszczeniami powietrza powodują rocznie ponad 300 000 przedwczesnych zgonów w UE. Jednocześnie z dużym zaniepokojeniem obserwujemy działania na rzecz ochrony interesów przemysłu, w tym ferm wielkotowarowych, które stanowią bezpośrednie zagrożenie dla życia i zdrowia lokalnych społeczności, ale także dla rozwoju zrównoważonej gospodarki i rolnictwa.

Skutki klimatyczne

Propozycja uproszczenia sprawozdawczości w zakresie emisji przemysłowych i gospodarki odpadami stoi w sprzeczności z Europejskim Zielonym Ładem i celem neutralności klimatycznej do 2050 r. Redukcja wymogów administracyjnych może ułatwić omijanie obowiązków redukcji emisji oraz spowolnić inwestycje w gospodarkę o obiegu zamkniętym. Według Europejskiej Agencji Środowiska (EEA, 2025) sektor odpadów i emisji przemysłowych odpowiada za ok. 15% emisji gazów cieplarnianych w UE – dalsza deregulacja może ten udział zwiększyć.

Federacja apeluje do Komisji Europejskiej o:

- **utrzymanie rygorystycznych obowiązków raportowych i kontrolnych**, w tym bazy SCIP,
- **wzmocnienie kontroli substancji chemicznych i pestycydów w żywności**, zamiast ich deregulacji,
- **przeprowadzenie pełnej oceny skutków zdrowotnych i klimatycznych**, czego obecnie KE nie planuje,
- **zapewnienie, że uproszczenie procedur nie stanie się furtką do obniżania standardów ochrony środowiska**,
- **konsultacje z organizacjami społecznymi i zdrowotnymi** jako kluczowymi interesariuszami oraz uwzględnienia głosu środowisk naukowych, które podkreślają konieczność działań na rzecz planety i ludzi a nie grup interesów przemysłu, w tym sektora hodowlanego.